

KM 05/14 Nye valgeregler – menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet

Merknader fra kirkemøtekomitéen og Kirkemøtets vedtak

Komiteens merknader

1. Utgangspunktet for komiteens arbeid

Komiteen legger i utgangspunktet saksorienteringen til grunn. Samtidig har også komiteen som et viktig utgangspunkt at de vedtak som ble gjort på Kirkemøtet 2013 i sak KM 04/13 og sak KM 10/13 er førende for de endelige valgreglene. Komiteen merker seg at det i Kirkerådets forslag til regler er to vedtaks punkt fra Kirkemøtet 2013 som ikke er etterkommet. Komiteen har også drøftet andre momenter i valgreglene og foreslår noen mindre endringer.

2. Anledning til å stryke kandidater og å gi tilleggsstemmer

(MR § 6-2, § 6-3, § 10-5, § 11-4 og § 11-5, BDR § 2-5, § 2-13 og § 2-15)

Kirkemøtet vedtok i sak KM 10/13 at det ikke skal være anledning til å stryke kandidater ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. I Kirkerådets fremlagte forslag til regler er det likevel foreslått å gi anledning til å stryke tre kandidater i alle valg. Dette er det argumentert omfattende for i saksframlegget etter høringsrunde og behandling i Kirkerådet. Komiteen ønsker i utgangspunktet ikke å gi anledning til å stryke kandidater. **Flertallet** i komiteen ønsker å fastholde vedtaket fra Kirkemøtet 2013, og mener at det kun skal være anledning til å gi tilleggsstemmer slik som ved andre offentlige valg. **Mindretallet** i komiteen ser det nødvendig å tillate et begrenset antall strykninger ved flertallsvalg for å sikre en balanse mellom hensynet til et mest mulig representativt valgresultat og velgerens mulighet til å kunne levere en stemmeseddel som gir uttrykk for dennes mening.

Kirkemøtet 2013 vedtok at antallet tillatte tilleggsstemmer skulle fastsettes av Kirkemøtet 2014. Komiteen ser at antallet tillatte tilleggsstemmer og anledning til å stryke kandidater henger sammen. Begge former for endring øker velgerens mulighet til å påvirke valgresultatet, men med de opptellingsreglene som ble vedtatt i sak KM 10/13 (der alle kandidater på listen får 1 stemme hver) øker også mulighetene for at en aksjon kan få uforholdsmessig stor uttelling. En samlet komité mener at antall tilleggsstemmer derfor skal begrenses til tre (og at tilsvarende antall strykninger eventuelt også begrenses til tre).

3. Behandling av rettede stemmer (MR § 11-4 og § 11-5, BDR § 2-15)

Selv om det gis god informasjon om hvordan stemmeseddelen kan rettes, vil det likevel være velgere som fyller ut feil. **Flertallet** i komiteen ønsker å følge forslaget i saksframlegget, som innebærer at bare de tre øverste tilleggsstemmene godtas (og eventuelt bare de tre nederste strykningene). **Mindretallet** i komiteen mener en stemmeseddel som er feil utfylt, skal telle som urettet stemmeseddel. Det kan oppstå tvil om hva velgeren har ment, og dette kan det være krevende å forholde seg til i opptellingen.

4. Nominasjonskomiteer til valg av leke kandidater ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet (BDR § 2-6, jf. BDR § 1-3)

Kirkemøtet vedtok i sak KM 10/13 at «bispedømmerådet oppnevner et valgstyre som ser til at en bredt sammensatt nominasjonskomité velges etter prosedyrer fastsatt av KM 2014, som sikrer at et mangfold av kirkelige erfaringer og synspunkter er representert». Dette kan ikke følges opp ved en mindre justering av nominasjonsprosessen fra kirkevalget i 2011. Komiteen drøftet muligheten for å utarbeide en prosedyre som følger opp vedtaket fra 2013. Den finner imidlertid ingen løsning som lar seg enkelt praktisere, og støtter derfor forslaget om å videreføre den prostivise valgmodellen med de mindre endringer som er foreslått i voteringsordning og sammensetning av valgstyre.

5. Forholdstallsvalg gjennomført med både direkte og indirekte valgomgang (BDR § 2-5 og § 2-15)

Komiteen har vurdert de utfordringer som muligheten kombinasjon av forholdstallsvalg og gjennomføring av valg i to valgomganger medfører. Ved forholdstallsvalg vil indirekte valgomgang svekke muligheten for mindretallsrepresentasjon. Terskelen for å få inn en kandidat blir høyere. Komiteen har diskutert muligheten for at det i de bispedømmer der det fremmes alternative lister kun gjennomføres direkte valgomgang, uavhengig av hvilket vedtak bispedømmerådet har gjort angående indirekte valgomgang. Komiteen går ikke inn for en slik løsning, men velger å være lojal mot det kompromiss som ble vedtatt på Kirkemøtet 2013. Etter kirkevalget i 2015 må muligheten for kombinasjon av forholdstallsvalg og to valgomganger vurderes ut fra erfaringene.

6. Tilrettelegging for ung valgdeltakelse og ungdomsrepresentasjon (MR § 4-2, § 7-1, § 9-1 og § 9-4, BDR § 2-6 og § 2-7)

Komiteen er opptatt av økt ung valgdeltakelse. I og med at kirkelig stemmerettsalder 15 år ble lovfestet juni 2013, er det viktig at kirken følger opp og legger til rette for økt ung valgdeltakelse og særlig for aldergruppen 15-18 år. Flere tiltak er i den forbindelse diskutert i komiteen, og tilrettelegging for forhåndsstemming for yngre ønskes reflektert i valgreglene. Komiteen foreslår derfor å regelfeste at det bør legges til rette for forhåndsstemming på sentrale møteplasser for unge i regi av menigheten.

Mange skoleelever og studenter bor et annet sted enn hjemstedsmenigheten. Komiteen ønsker å legge til rette for valgdeltakelse for disse. Komiteen foreslår å regelfeste at stemmeseddel for annen menighet enn der man bor skal være mulig å laste ned fra internett og ellers være lett tilgjengelig. Muligheter for å stemme utenfor hjemstedsmenigheten er regulert i kirkeloven § 4 annet ledd. Utvidede muligheter for å stemme utenfor hjemstedsmenigheten må utredes i forbindelse med ny kirkeordning.

Komiteen synes det er viktig med representasjon av kandidater under 30 år, og fremhever at disse er ivaretatt i reglenes bestemmelser om representasjon av kandidater

under 30 år på kandidatlistene.

*7. Plikt til å motta valg
(MR § 4-5, jf. MR § 7-1)*

Komiteen har diskutert bestemmelsen om plikt til å motta valg. Denne plikten er regulert i kirkeloven § 6 tredje ledd, og kan dermed ikke endres av Kirkemøtet uten endringer i kirkeloven. I de fremlagte forslag til regler er det gjennomgående foreslått at man må forespørres før man kan bli satt opp på en nominasjonsliste. Problemet med at noen blir innvalgt i menighetsråd mot sin vilje er dermed gjort så lite som mulig innenfor dagens lovgivning. Komiteen mener også at det er en sammenheng mellom plikt til å motta valg og demokratireformens mål om å inkludere flest mulig medlemmer i kirkens demokrati.

*8. Mulighet for medlemmer av nominasjonskomiteen ved valg av menighetsråd til å stå på kandidatlisten
(MR § 7-1)*

Komiteen drøftet den foreslåtte åpningen for at medlemmer av nominasjonskomiteen ved valg av menighetsråd kan stå på egen kandidatliste, og videre det prinsipielle knyttet til at det er gjort forskjell i reglene på dette punkt mellom reglene for valg av menighetsråd og valg til bispedømmeråd/Kirkemøtet. Den viktigste begrunnelsen for denne forskjellen i bestemmelsene har vært at det noen steder er vanskelig å finne nok personer til å fylle både nominasjonskomité og kandidatliste til menighetsrådsvalget. Komiteen har forståelse for dette argumentet, men vil samtidig påpeke at denne bestemmelsen kan hindre fornyelse i en menighet.

Komiteen ser at det er en forskjell mellom nominasjonsprosessene knyttet til de to valgene, da det ved valg av menighetsråd er krav om at 10 personer skal stå som forslagsstillere. Ved valg til bispedømmeråd/Kirkemøtet er det ikke noe krav om at nominasjonskomiteens liste støttes av et visst antall eksterne personer. Komiteen mener at det i utgangspunktet er prinsipielt uheldig å åpne for at medlemmer av nominasjonskomiteen ved valg av menighetsråd kan stå på egen kandidatliste, men foreslår ut fra en vurdering av de momenter som er nevnt over likevel ikke å endre dette. Komiteen viser ellers til ny bestemmelse om at det er mulig å stille supplerende kandidater dersom nominasjonskomiteens liste ikke har et tilstrekkelig antall kandidater.

*9. Stemmerett og valgbarhet for sentralkirkelig ansatte ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet
(BDR § 2-2, jf. BDR § 5-2 og BDR § 6-2)*

De særskilte reglene ved Kirkevalget 2011 var utydelige om stemmerett og valgbarhet for sentralkirkelig tilsatte. Komiteen foreslår nå å regelfeste at de ansatte ved de sentralkirkelige råd, både leke og prester, har stemmerett men ikke forslagsrett ved valg av leke medlemmer. Videre foreslås det også regelfestet at disse ansatte ikke er valgbare.

*10. Regler for valg av representanter for samisk kirkeliv
(BDR § 3-2)*

Komiteen er blitt kjent med gode erfaringer med å gjennomføre valg av sørsamiske representanter for samisk kirkeliv som direktevalg knyttet til kategorialmenigheten Saemien Åålmege/Samisk menighet i sørsamisk område. Saemien Åålmege har fremdeles status som et prøveprosjekt, og fullmakt til å fastsette regler for valg av sørsamiske representanter er fortsatt foreslått delegert fra Kirkemøtet til Kirkerådet. Disse reglene skal fastsettes etter forslag fra Samisk kirkeråd. Komiteen foreslår derfor

ingen endringer i regelverket, og har tillit til at de gode erfaringer fra Saemien Åålmege reflekteres i Kirkerådets vedtak. Videre status for Saemien Åålmege skal opp på Kirkemøtet 2015, og når dette er avklart må valg av sørsamiske representanter for samisk kirkeliv innarbeides i valgreglene.

Komiteen er kjent med at Samisk kirkeråd er i gang med å fornye valgprosessen for representanter for samisk kirkeliv frem mot kirkevalget i 2019, og komiteen ønsker å støtte opp om denne prosessen. Komiteen forutsetter at Kirkerådet bidrar i denne prosessen slik at den får en fremdrift som sikrer bedre valgordninger ved neste kirkevalg.

*11. Bestemmelse om maksimal funksjonstid i bispedømmeråd og Kirkemøtet
(BDR § 2-2, § 5-2 og § 6-2)*

Bestemmelsen om at den som har gjort tjeneste som valgt medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet i to sammenhengende valgperioder ikke kan velges igjen for den derpå følgende valgperiode, ble midlertidig tatt ut ved demokratireformens to valg. I Kirkerådets fremlagte forslag til regler var denne bestemmelsen ikke tatt inn igjen, og det var heller ikke kommentert i saksfremlegget. Komiteen har vurdert om bestemmelsen skal tas inn igjen. **Flertallet** går inn for at det ikke skal være noen begrensning i antall perioder personer kan sitte i bispedømmerådet og Kirkemøtet. **Mindretallet** ønsker at antallet valgperioder begrenses til to fireårsperioder etter hverandre.

*12. Kirkevalg i fremtidig kirkeordning
(BDR § 5-1 og § 5-2, jf. BDR § 2-2)*

Komiteen framholder at det pågående arbeidet med ny kirkeordning også omfatter spørsmål med konsekvenser for framtidige kirkevalg, blant annet hvem som regnes som leke blant valgbare og stemmeberettigede. Flere av Kirkemøtets leke representanter er ordinerte prester. Dette er mulig fordi disse personene for tiden ikke er tilsatt i fast offentlig kirkelig prestestilling. Denne muligheten for at ordinerte prester velges som leke kandidater er problematisert. Komiteen har vurdert å endre kriteriene i valgreglene for hvem som skal defineres som geistlige, men ser at det er for omfattende å gjøre slike endringer uten mer tid til utredning og saksbehandling. En omdefinering av hvem som regnes som geistlig, vil kreve større endringer for hele valgprosessen for geistlig representant.

*13. Kirkerådets myndighet til å gjennomføre forsøk med valgordninger og til å fravike reglene
(BDR § 7-2)*

Det kirkelige demokratiet har lenge vært i en utviklingsfase, og gode muligheter til å gjøre forsøk med valgordninger har vært viktig. I denne forbindelse har Kirkerådet fått delegert myndighet til å gjennomføre forsøk, til å sette vilkårene for disse forsøkene og til i den forbindelse å fravike bestemmelsene i valgreglene. Demokratireformen er nå avsluttet, og behovet for en slik omfattende delegering av myndighet til forsøksvirksomhet er falt bort. Komiteen foreslår derfor å fjerne bestemmelsen i regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet om at Kirkerådet har fullmakt til å fravike valgreglenes bestemmelser for å gjøre forsøk med andre valgordninger. Komiteen legger til grunn at allerede igangsatte forsøksordninger kan videreføres.

*14. Supplerende kandidaters plassering nederst på kandidatlisten
(MR § 7-6, BDR § 2-6)*

Både i reglene for valg av menighetsråd og i reglene for valg av bispedømmeråd/Kirkemøtet er det foreslått ordninger for supplerende nominasjon. De

supplerende kandidater er foreslått satt nederst på kandidatlisten. Komiteen finner dette problematisk når kandidatlistene ellers skal være prioriterte. Med de vedtatte opptellingsregler anser komiteen at dette i hovedsak er et pedagogisk problem. Komiteen vil understreke reglenes pålegg om at det tydelig skal fremkomme at de supplerende kandidater ikke er nominasjonskomiteens lavest prioriterte kandidater. De vedtatte opptellingsregler ivaretar også de nederst plasserte kandidater.

15. Forslaget om endringer i Regler for formene for bispedømmerådenes virksomhet (BDR § 7-1)

I saksfremlegget fra Kirkerådet var det foreslått å flytte bestemmelsene om tiltredelse og valgperiode for bispedømmeråd og Kirkemøtet fra valgreglene til virksomhetsreglene. Dette fordi slike bestemmelser i utgangspunktet passer bedre i virksomhetsregler enn i valgregler, og fordi det ville gi bedre konsistens i forhold til valgregler og virksomhetsregler for menighetsråd. Komiteen har funnet at det i forarbeidene til kirkeloven ble forutsatt at valgregler for bispedømmeråd skulle inneholde tiltredelse og valgperiode (Ot.prp. nr 64 (94-95) s. 58). Komiteen foreslår derfor at bestemmelsene om tiltredelse og valgperiode ikke flyttes.

16. Endring i krav til antall kandidater på kandidatliste til valg av menighetsråd (MR § 7-1)

I de fremlagte forslag til regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet er kravet til antall kandidater til eventuelle alternative lister lavere enn til nominasjonskomiteens liste. I de fremlagte forslag til regler for valg av menighetsråd er kravet til alle lister det samme. Komiteen synes ikke dette er rimelig, og foreslår endringer på dette punktet i reglene for valg av menighetsråd slik at de samsvarer med reglene for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

17. Justering av enkelte datoer (MR § 14-1, BDR § 2-6, § 7-2)

Komiteen har sett behov for noen mindre justeringer av noen datoer for å få en bedre samlet tidsplan for kirkevalget. Ikrafttredelse av de nye reglene er også foreslått umiddelbart etter at reglene er vedtatt, for å sikre at valgreglene har trådt i kraft ved valgprosessens begynnelse. Komiteen har vurdert hvorvidt bispedømmerådenes oppfordring om å foreslå kandidater bør gå ut tidligere enn 1. november, men ser at bispedømmerådene trenger tiden frem til 1. november blant annet for å få avklart bispedømmets valgordning.

18. Videreføring av ordningen med valg av halve menighetsrådet annethvert år

Muligheten til valg av halve menighetsrådet annethvert år har vært en god ordning for en del menigheter. Komiteen har vurdert om denne ordningen kan videreføres i en eller annen form, men finner ikke dette mulig innenfor rammen av det foreslåtte regelverk. Erfaringene fra menighetsrådsvalget 2013 viser dessuten at avvikling av menighetsrådsvalg uten særskilte midler ikke lar seg gjøre på en tilfredsstillende måte. Selv om et menighetsråd kan være villig til å finansiere de lokale ekstrakostnadene, vil disse ekstra valgene ha økonomiske og administrative konsekvenser også på regionalt og sentralt nivå som det ikke er mulig å ivareta.

19. Økt krav til kompetanse i bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kirkemøtet og Kirkerådet vil få økt ansvar ved overføringen av myndighet og tilskuddsforvaltning fra staten til kirken. Derfor oppfordres nominasjonskomiteer og de som utformer alternative lister til valg av bispedømmeråd/Kirkemøtet, til å også inkludere personer med kompetanse på slike omstillinger og utfordringer. Dette vil gi velgerne mulighet til å prioritere personer med slik bakgrunn, og gi Kirkemøtet bredde i

kompetanse som Kirkerådet kan velges fra.

20. Økonomisk støtte til grupper som vil stille liste

Registrerte politiske partier får i dag offentlig støtte. Med åpning for alternative lister ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet, ser komiteen at det må søkes om egne midler til dette formål for å sikre reelle valgalternativer i tråd med demokratireformen.

21. Døvekirken og andre kategorialmenigheter (MR § 21-5)

Komiteen understreker at regler for valg av menighetsråd i Døvekirken og andre kategorialmenigheter skal harmoniseres med de foreslåtte regler for valg av menighetsråd så langt de passer, jf. foreslått § 14-5 i regler for valg av menighetsråd.

22. Tilpasninger av bestemmelsene om utfyllingsvalg (suppleringsvalg) (MR § 20-2 og BDR § 7-1)

Bestemmelsene om utfyllingsvalg i de framlagte reglene er ikke godt tilpasset forholdstallsvalg. Det er kun åpnet for utfyllingsvalg dersom det har trådt så mange personer ut av rådet at det ikke lenger er vedtaksdyktig. For å unngå at en valgliste skal miste sin representasjon i et råd, er det nå åpnet for at det holdes utfyllingsvalg også dersom en valgliste ikke har nok personer til å fylle sine mandater.

23. Kirkevalg samtidig med Stortingsvalg versus samtidig med kommunestyre- og fylkestingsvalg (MR § 3-1)

Det er i komiteen gjort rede for ulike erfaringer med å arrangere kirkevalg samtidig med kommunestyre- og fylkestingsvalg fremfor samtidig med Stortingsvalg. Noen har erfart det vanskelig å få rekruttert nok kandidater og å få oppmerksomhet rundt kirkevalget i konkurranse med kommunestyre- og fylkestingsvalget. Komiteen fremmer ikke noe forslag om at valgtidspunkt eller valgperiode nå skal endres, men er opptatt av at muligheten for å legge kirkevalg samtidig med Stortingsvalg holdes åpen for en mulig revurdering i fremtiden.

24. Fastsetting av valgår (MR § 3-1)

Komiteen mener at det er riktig at det i vedtaket fastsettes at det skal være valg i 2015, og et nytt vedtakspunkt 3 er derfor foreslått. Dette i tråd med de fremlagte regler for valg av menighetsråd § 3-1. Etter 2015 vil det holdes kirkevalg hvert fjerde år inntil dette eventuelt blir endret av Kirkemøtet.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov av 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 6 første ledd følgende regler for valg av menighetsråd gjeldende fra 1. januar 2015 (*kursiv markerer endringer i forhold til særskilte regler ved menighetsrådsvalget 2011*):

Regler for valg av menighetsråd

§ 1. Sammensetning og valg av menighetsråd

§ 1-1. I henhold til kirkeloven § 6 første ledd skal menighetsrådet bestå av

soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – 4, 6, 8 eller 10 andre medlemmer som velges ved flertalls- eller forholdstallsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet.

§ 1-2. For de valgte medlemmer velges samtidig minst fem varamedlemmer.

§ 1-3. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøte før valget kunngjøres.

§ 2. Valgstyre

§ 2-1. Menighetsrådet gjør tjeneste som valgstyre og har som sådant ansvar for forberedelse og ledelse av valget. Med valgstyre menes det i disse regler menighetsrådet som valgstyre.

§ 2-2. Valgstyret har ansvar for at tilstrekkelig informasjon om valget er tilgjengelig for velgerne, herunder informasjon om tid og sted for valget, valgform, krav til kandidatlistene samt forhåndsstemming. Denne informasjonen kunngjøres i kirken, i lokalavis og/eller menighetsblad, på menighetens internettside dersom dette eksisterer og for øvrig på den måte valgstyret bestemmer.

§ 2-3. Valgstyret har ansvar for å sette i gang nominasjonsarbeidet, jf § 7.

§ 2-4. Valgstyret fører en valgbok over forhold som angår valget, jf. §§ 9-10, 10-3 og 11-6. Der det i tillegg til valgstyret også er stemmestyre, jf. § 3-3, utarbeider hvert stemmestyre en rapport over det som behandles i anledning valgtinget på hvert enkelt stemmested, jf. § 10-3.

§ 3. Fastsetting av valgdager/valgsteder

§ 3-1. Valg av menighetsråd skal i alle landets menigheter holdes samtidig med og i lokaler i umiddelbar nærhet av valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre. Direkte valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet finner sted samtidig. Kirkemøtet fastsetter valgår.

§ 3-2. Hoveddelen av valgtinget må holdes på den offisielle valgdagen. I de kommuner der det holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen, holdes det også menighetsrådsvalg denne dagen.

Tid for stemmegivningen skal følge tid for stemmegivning for det samtidig pågående offentlige valget.

Valg i kirken i tilknytning til gudstjeneste søndagen før den offisielle valgdagen kan avholdes som en del av selve valgtinget. Dette som et tillegg til valg etter bestemmelsene i § 3-1.

§ 3-3. Valgstyret bestemmer etter § 3-1 i hvilke lokaler stemmegivningen skal foregå. Lokalene skal ha god tilgjengelighet. Det skal ikke benyttes samme rom som det andre samtidig pågående offentlige valget benytter. Kommunens stemmekretser skal følges. Der disse ikke samsvarer med soknegrensene eller de kirkelige stemmekretsene, kan valgstyrene i de berørte sokn inngå samarbeid om avviklingen av valget i en stemmekrets. På hvert stemmested foregår stemmegivningen for en viss del av manntallet.

Til å lede valgtinget på hvert enkelt stemmested oppnevner valgstyret for hvert sted et stemmestyre på minst tre medlemmer over 18 år som har stemmerett ved valget. Valgstyret oppnevner ett av medlemmene, fortrinnsvis blant sine egne medlemmer, til leder av stemmestyret. I menigheter med bare ett stemmested, ledes valgtinget av

valgstyret.

§ 3-4. *Dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for stemmegivningen, kan bispedømmerådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 1. mars i valgåret.*

§ 3-5. *Valgstyret kunngjør tid og sted for stemmegivningen slik som foreskrevet i § 2-2 siste punktum, senest innen forhåndsstemningen starter 10. august. I kunngjøringen skal det gjøres rede for når og hvor valgtinget skal holdes, når stemmegivningen skal være avsluttet, hvor og når forhåndsstemmegivning vil foregå og hvor mange medlemmer og varamedlemmer som skal velges. Når stemmegivning skal foregå på flere steder, skal det i kunngjøringen dessuten gjøres rede for hvem som skal stemme på de forskjellige steder og når valget skal holdes på hvert sted. Valget bør kunngjøres flere ganger.*

§ 4. Stemmerett og valgbarhet

§ 4-1. *Stemmerett ved valget har hvert medlem av Den norske kirke som bor i soknet og som senest i det år det stemmes vil ha fylt 15 år, jf. kirkeloven § 4 første ledd.*

§ 4-2. *I særlige tilfeller kan biskopen etter søknad fra vedkommende menighetsråd samtykke i at en person for et begrenset tidsrom gis stemmerett i et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i, jf. kirkeloven § 4 annet ledd.*

Personer som midlertidig oppholder seg i et annet sokn enn der de er registrert bosatt, kan stemme ved valget i bostedssoknet ved å avgi forhåndsstemme i det soknet de midlertidig oppholder seg i, jf. bestemmelsene i § 9-1 annet ledd.

§ 4-3. *Ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn, jf. kirkeloven § 4 tredje ledd.*

§ 4-4. *Utenlandsk statsborger som har meldt seg inn i Den norske kirke, har kirkelig stemmerett dersom vedkommende for øvrig oppfyller betingelsene i § 4-1.*

§ 4-5. *Valgbar til menighetsrådet og pliktig til å ta imot valg er enhver som har rett til å stemme ved valget og som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år. Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som har fylt 65 år før valgperioden tar til, den som har gjort tjeneste som medlem av menighetsrådet de siste fire år og den som påberoper seg hindring som *valgstyret* godkjenner, jf. kirkeloven § 6 tredje og fjerde ledd.*

§ 5. Manntall

§ 5-1. *Ved valget benyttes et eget kirkelig manntall for hvert sokn, utarbeidet på grunnlag av Den norske kirkes medlemsregister. Manntallet skal inneholde alle stemmeberettigede medlemmer av Den norske kirke bosatt i soknet, jf. §§ 4-1 og 4-2.*

§ 5-2. *Fra senest 10. august og frem til 1. september skal utkast til soknets kirkelige manntall være lagt ut til offentlig ettersyn. Ettersynet reguleres på en slik måte at den enkelte person kun får kjennskap til opplysninger angående seg selv eller en annen person som en har fått fullmakt fra. Alle som mener at de selv eller andre feilaktig er innført eller utelatt fra manntallet, kan kreve at valgstyret retter feilen.*

Valgstyret skal kunngjøre tid og sted for utleggingen slik som foreskrevet i § 2-2 siste punktum og opplyse om adgangen til og fremgangsmåten for å kreve feil rettet.

§ 5-3. *Etter at manntallet har vært ute til offentlig ettersyn, oppdaterer valgstyret manntallet. Manntallet kan oppdateres så lenge det er praktisk mulig.*

§ 5-4. *Personer som melder seg inn i Den norske kirke eller flytter til menigheten i perioden mellom 1. september og valgdagen, kan også avgi stemme, jf. § 10-4 siste ledd. Dette gjelder også personer som av andre grunner ikke står i manntallet.*

§ 5-5. *Ved behov for oppdatert manntall senere i valgperioden, hentes dette ut fra Den norske kirkes medlemsregister. Kirkebokfører og lokal behandlingsansvarlig for medlemsregisteret er sammen ansvarlig for at medlemsregisteret er oppdatert.*

§ 6. Valgform

§ 6-1. Valget foregår som *flertalls- eller forholdstallsvalg*. Dersom det bare foreligger én godkjent kandidatliste, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere kandidatlistene, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

§ 6-2. Ved flertallsvalg vil menighetsrådet bli sammensatt i rekkefølge ut fra det antall stemmer den enkelte kandidat får. Ved tilleggsstemme (kumulering) og oppføring av nye navn vil velgerne kunne påvirke hvilke personer som får flest stemmer og dermed velges.

§ 6-3. Ved forholdstallsvalg vil menighetsrådet bli sammensatt av representanter fra de forskjellige listene, etter det forholdsmessige antall stemmer hver liste får, jf. § 11-5 bokstavene d og f. Ved tilleggsstemme (kumulering) og oppføring av navn fra andre lister vil velgerne også kunne endre rekkefølgen på den enkelte liste og slik påvirke hvilke personer fra listene som får flest stemmer og dermed velges, jf. § 11-5 bokstavene e og g.

§ 7. Kandidatlistene (valglistene)

§ 7-1. Forslag til kandidatlistene:

- a. skal være kommet inn til *valgstyrets* leder senest 1. mai i valgåret,
- b. skal være egenhending underskrevet av *minst* ti stemmeberettigede forslagsstillere,
- c. skal tydelig angi:
 - *hvilket valg det gjelder, med navn på sokn samt valgdager,*
 - *navnene på forslagsstillerne, og eventuelt ha gruppens navn som overskrift før kandidatenes navn,*
- d. skal angi en tillitsvalgt blant forslagsstillerne som valgstyret kan henvende seg til ved forhandlinger om listeforslaget,
- e. skal ha *forespurte* kandidater oppført med fullt navn og alder, og – i den grad det er ønskelig eller nødvendig for å unngå forveksling – med adresse og yrke/stilling,
- f. bør ha minst 40 prosent representasjon av hvert kjønn blant de foreslåtte kandidatene på den enkelte liste,
- g. skal settes opp i prioritert rekkefølge,
- h. bør ha minst 20 prosent representasjon av *kandidater* under 30 år.

Alle kandidatlistene må ha minst så mange forskjellige kandidater som det skal velges faste medlemmer, jf. kirkeloven § 6 første ledd. Nominasjonskomiteens liste skal ha minst så mange forskjellige kandidater som det skal velges faste medlemmer og varamedlemmer til sammen, jf. § 7-2 annet ledd. Ingen lister skal inneholde mer enn dobbelt så mange navn som antallet medlemmer og varamedlemmer som skal velges. Det kan ikke gis stemmetillegg til kandidater (forhåndskumulering).

Som vedlegg til kandidatlisten skal det følge en fortegnelse over kandidatenes fødselsdato samt kontaktinformasjon til kandidatene. Dersom en kandidat ikke er innført i manntallet som bosatt i soknet, må det foreligge dokumentasjon på at personen vil oppfylle kravene til stemmerett og valgbarhet på valgdagen.

Forslagsstillere kan også stå som kandidater på den samme listen.

Fristen for innlevering av forslag til kandidatlistene kunngjøres slik som foreskrevet i § 2-2 siste punktum.

§ 7-2. *Valgstyret ser til at det blir stilt kandidatliste(r) ved valget.*

Valgstyret oppnevner en nominasjonskomité på minimum tre medlemmer som forestår arbeidet med å skaffe frem kandidater til menighetsrådet. Nominasjonskomiteen skaffer også frem ytterligere forslagsstillere slik at det blir ti forslagsstillere, inkludert nominasjonskomiteens medlemmer. Forslagsstillerne setter kandidatene opp i prioritert rekkefølge, eventuelt etter forslag fra nominasjonskomiteen.

§ 7-3. *Et forslag til kandidatliste ved forholdstallsvalg må ikke ha forslagsstiller eller kandidat felles med andre forslag.*

Står en forslagsstiller bak flere lister, skal valgstyret pålegge forslagsstilleren innen en bestemt frist å si fra hvilken kandidatliste vedkommende velger å stå som forslagsstiller til. Svarer forslagsstilleren ikke, strykes navnet fra listen over forslagsstillere på samtlige lister.

Står en kandidat på flere forskjellige lister, skal kandidaten gis et tilsvarende pålegg. Svarer kandidaten ikke, blir navnet stående på den listen som først er kommet inn til valgstyret, men strykes av de andre. Forslagsstillerne bestemmer hvilket navn som skal settes i stedet og om navnet skal settes inn på den tomme plassen eller nederst på listen.

Et innlevert forslag til kandidatliste kan ikke tilbakekalles.

§ 7-4. *Valgstyret undersøker om kandidatene og forslagsstillerne oppfyller de lovbestemte vilkår og avgjør om forslagene til kandidatlistene skal godkjennes. Ved behov forhandler valgstyret med den tillitsvalgte for listen, for å søke å bringe forslaget i foreskrevet stand.*

Dersom en kandidat blir fritatt, strykes navnet. Forslagsstillerne bestemmer hvilket navn som skal settes i stedet og om navnet skal settes inn på den tomme plassen eller nederst på listen.

§ 7-5. *Enhver kan ved henvendelse til valgstyret kreve å få gjøre seg kjent med et forslag til kandidatliste fra det tidspunkt listen har kommet inn til valgstyret.*

§ 7-6. *Dersom nominasjonskomiteen ikke lykkes med å fremskaffe et tilstrekkelig antall kandidater innen 1. mai og det ikke innleveres andre kandidatlistene, kan valgstyret godkjenne en liste med færre kandidater enn angitt i § 7-1 annet ledd.¹ Det skal da åpnes for supplerende nominasjon. Dette kunngjøres uten opphold slik som foreskrevet i § 2-2 siste punktum, med frist én måned etter kunngjøringen.*

Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal være egenhendig underskrevet av fem stemmeberettigede forslagsstillere. For øvrig gjelder bestemmelsene i § 7-1 tredje og fjerde ledd for supplerende nominasjon tilsvarende som for kandidatlistene.

Etter fristens utløp setter valgstyret opp den endelige kandidatlisten. Supplerende kandidater settes nederst på listen. Rekkefølgen på de supplerende

¹ Referansen til § 7-1 i dette leddet ble feilaktig endret til § 7-2 før første innstilling som følge av noen endringer i § 7. Referansen er ved utarbeidelse av protokollen rettet tilbake til § 7-1, som er korrekt ut fra endelig tekst.

kandidater avgjøres ved loddtrekning. Det må tydelig fremgå at de supplerende kandidater ikke er nominasjonskomiteens nederst prioriterte kandidater.

§ 7-7. Valgstyret skal kunngjøre de endelige kandidatlistene *slik som foreskrevet* i § 2-2 siste punktum snarest mulig og senest 8. juni.

§ 8. Stemmesedler og stemmeseddelkonvolutter

§ 8-1. Valgstyret sørger for at det blir trykt et tilstrekkelig antall stemmesedler av alle godkjente kandidatlistor til bruk for velgerne i valglokale.

§ 8-2. Stemmesedlene skal være av alminnelig hvitt papir.

§ 8-3. Stemmeseddelen skal ved flertallsvalg og forholdstallsvalg ha en overskrift som viser hvilken kandidatliste den gjelder, men navnene på forslagsstillerne behøver ikke være tatt med.

§ 8-4. Valgstyret/stemmestyret sørger for at det til forhåndsstemming og i valglokalet ved valgting er trykte stemmesedler av alle godkjente kandidatlistor *tilgjengelig*.

Andre trykte eller på annen måte mangfoldiggjorte stemmesedler må ikke brukes.

§ 8-5. Valgstyret/stemmestyret *sørger også for at det er stemmeseddelkonvolutter til forhåndsstemmegivning, samt til bruk på valgtinget når velgere ikke står i manntallet.* Stemmeseddelkonvoluttene skal være ensartede og ugjennomsiktige. Det sørges også for omslagskonvolutter av annen størrelse, jf. §§ 9-8 og 10-4.

§ 9. Forhåndsstemmegivning

§ 9-1. En velger som vil være forhindret fra å møte personlig på valgtinget, kan etter reglene i § 9 avgi stemme på forhånd, *til* en som er stemmemottaker.

Personer som midlertidig oppholder seg i et annet sokn enn der de er registrert bosatt, kan stemme ved valget i bostedssoknet ved å avgi forhåndsstemme i det sokn de midlertidig oppholder seg, jf. § 4-2 annet ledd. *Stemmeseddel til alle sokn er tilgjengelig på internett og aktuell stemmeseddel kan også fås ved henvendelse til et menighetskontor.* For øvrig følges prosedyren for forhåndsstemmegivning i dette avsnitt. Omslagskonvoluttene sendes imidlertid direkte til *valgstyrets* leder i det sokn vedkommende velger er bosatt, jf. §9-9. En velger som forhåndsstemmer kan ikke avgi stemme ved valgtinget.

§ 9-2. Forhåndsstemmegivning kan foregå i tiden fra 10. august og frem til og med siste fredag før valgdagen. *Forhåndsstemming i annet sokn enn der man har stemmerett, må gjøres før 1. september.*

§ 9-3. Valgstyret kunngjør forhåndsstemmegivning med tid og sted *slik som foreskrevet* i § 2-2 siste punktum.

§ 9-4. Velgeren må avgi sin stemme ved personlig fremmøte på sted(er) som er fastsatt av *valgstyret*. Valgstyret kan bestemme at det for det enkelte sted kun skal være adgang til å avgi forhåndsstemme en viss tid på én eller flere bestemte dager. Det bør legges til rette for at forhåndsstemmegivning kan foregå både på dag- og kveldstid, på de institusjoner som geografisk hører til det enkelte sokn *og på sentrale møteplasser for unge i regi av menigheten.*

§ 9-5. Som stemmemottaker tjenestegjør én eller flere av valgstyrets medlemmer eller

andre som *valgstyret* utpeker. Valgstyret skal sørge for at stemmemottakerne er godt kjent med valgreglene.

§ 9-6. Før stemmegivningen skal stemmemottakeren gjøre velgeren kjent med reglene for stemmegivningen, og på *eventuell anmodning* skaffe de nødvendige skrivesaker. *Stemmemottaker kan forlange at en ukjent velger skal legitimere seg.* Velgeren bør ha med valgkort til forhåndsstemmegivningen *dersom dette er utsendt*, jf. § 9-8. Har velgeren ikke med valgkort, *innhentes det opplysninger om velgerens navn, adresse og fødselsdato.*

§ 9-7. Stemmemottakeren gir velgeren en konvolutt til å legge stemmeseddelen i. Velgeren legger selv stemmeseddelen i *den mottatte konvolutten.*

§ 9-8. *Stemmemottakeren* gir deretter velgeren en omslagskonvolutt. I denne legger velgeren selv konvolutten med stemmeseddelen, og eventuell stemmeseddelkonvolutt for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet, jf. Regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-12.²

Opplysninger om velgerens navn, adresse og fødselsdato skal påføres omslagskonvolutten, og stemmemottakeren skal på omslagskonvolutten også underskrive og påføre tid og sted for stemmegivningen. Stemmemottaker limer igjen omslagskonvolutten og fører stemmegivningen på liste i velgerens påsyn, jf. § 9-9.

§ 9-9. Stemmemottakeren fører liste over de velgere som avgir stemme hos stemmemottakeren, og sender omslagskonvoluttene på betryggende måte direkte til valgstyrets leder. Det føres én liste over forhåndsstemmer i eget sokn og en annen liste over forhåndsstemmer som oversendes andre sokn.

§ 9-10. *Valgstyrets* leder eller den *valgstyrets* leder bemyndiger mottar forhåndsstemmene og listen over avgitte stemmer, og fører inn på listen de tilsendte forhåndsstemmer som er avgitt utenfor soknet. Forhåndsstemmene skal nummereres fortløpende på listen, og det samme nummeret settes på omslagskonvolutten.

Når *valgstyret* skal begynne å behandle disse forhåndsstemmene, skal *valgstyrets* leder legge frem den forannevnte listen og alle de forhåndsstemmene som er innført før valgtinget. *Valgstyret* gjennomgår listen over forhåndsstemmer før valgtinget og krysser av i manntallet for godkjente forhåndsstemmegivninger. Listen tas inn i valgboken.

§ 9-11. Velgere som har *spesielle behov* og som ikke fullt ut kan følge fremgangsmåten som er nevnt i §§ 9-7 og 9-8, kan få den nødvendige hjelp av en person som vedkommende selv utpeker. Denne personen må ha fylt 14 år.

§ 9-12. Valgagitasjon er ikke tillatt i det rom der stemmegivningen foregår og i tilstøtende rom.

§ 10. Stemmegivning på valgtinget

§ 10-1. Valgtinget åpnes ved at *valgstyret/stemmestyret erklærer* at stemmegivningen kan ta til.

² Henvisningen til regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet i § 9-8 ble ikke oppdatert i forbindelse med forslag til endringer i dette regelverket til første plenumsbehandling. Henvisningen er rettet fra § 2-13 til § 2-12 ved utarbeidelse av protokollen.

§ 10-2. På valgtinget kan det ikke reises tvist om stemmerett. Avstemningen er hemmelig og foregår ved personlig fremmøte. Valgagitasjon er ikke tillatt i valglokalet og i tilstøtende rom.

§ 10-3. *Valgstyrets leder fører inn i valgboken datoene for kunngjøring om utlegging av manntall og valgting, og alt som behandles og avgjøres på valgtinget.*

Foregår stemmegivningen på flere steder i soknet, fører stemmestyrets leder det som behandles i anledning valgtinget i en egen rapport. Rapporten tas inn i valgboken.

Blir det innsigelse mot at valget holdes, bokføres innsigelsen og grunnen. Valgstyret/stemmestyret avgjør hver innsigelse så snart den er reist og gir opplysninger om klageadgang etter § 12.

Etter at stemmegivningen er avsluttet, kontrollerer *valgstyret/stemmestyret* det som er bokført. *Valgstyrets/stemmestyrets* leder og de tilstedeværende medlemmer skriver under. Dette gjøres hver dag, dersom valgtinget foregår over flere dager.

§ 10-4. Når *valgtinget* er åpnet, får de velgerne som er innført i manntallet anledning til å stemme etter hvert som de møter frem. Velgere som har *forhåndsstemt* kan ikke avgi stemme.

Fremgangsmåten er slik: Velgeren går til de utlagte stemmesedlene og vises deretter til en del av valglokalet hvor vedkommende usett kan gjøre eventuelle endringer på stemmeseddelen. Stemmeseddelen, samt eventuell stemmeseddel for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet, brettes deretter sammen med teksten inn. Stemmesedlene stemples deretter med et stempel som identifiserer hvilket sokn stemmen(e) er avlagt i, og det settes ett kryss i manntallet. Velgeren legger så *stemmeseddelen/stemmesedlene, med påført stempel*, i en låst urne.

For velgere som på grunn av *spesielle behov trenger* assistanse ved stemmegivningen, gjelder § 9-11 tilsvarende.

Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg.

Foregår stemmegivningen på flere steder i soknet, skal også velgere som ikke står i vedkommende del av manntallet, få adgang til å avgi stemme. Disse skal imidlertid ikke legge stemmeseddelen i valgurnen, men legge den i en stemmeseddelkonvolutt og gi den til stemmestyret. Dette skal legge konvolutten i et særskilt omslag, legge *ved opplysninger* om velgerens navn, adresse og fødselsdato, klebe det til, *oppbevare det ubrutt* og gi det til *valgstyret* etter at stemmegivningen er avsluttet.

Også den som er nektet stemmerett etter *valgstyrets* avgjørelse eller av andre grunner ikke er innført i manntallet, skal få adgang til å avgi stemme. Vedkommende skal ikke legge stemmeseddelen i valgurnen, men legge den i en stemmeseddelkonvolutt og gi den til *valgstyret/stemmestyret*. Dette skal legge konvolutten i et særskilt omslag, legge *ved opplysninger* om velgerens navn, adresse og fødselsdato, klebe det til og oppbevare det ubrutt *til etter at stemmegivningen er avsluttet*. Foregår stemmegivningen på flere steder i soknet, må stemmestyret se til at dette gis til *valgstyret*.

§ 10-5. Ved flertallsvalg kan velgeren:

- a. gi tilleggsstemme til kandidater på valglisten ved å sette et kryss i ruten til venstre for navnet. Ved opptellingen får da kandidaten(e) to stemmer hver. *Det kan gis tilleggsstemme til opptil tre kandidater.*
- b. tilføye opptil tre navn på *valglisten*. Disse kan ikke gis tilleggsstemme, *verken ved å sette kryss eller ved å gjenta et navn.*

Ved forholdstallsvalg kan velgeren:

- a. gi tilleggsstemme til kandidater på valglisten ved å sette et kryss i ruten til venstre for navnet. Ved opptellingen får kandidaten(e) to stemmer hver. *Det kan gis tilleggsstemme til opptil tre kandidater.*
- b. føre opp inntil tre navn fra andre *valg*lister. *Disse* kan ikke gis tilleggsstemme, *verken ved å sette kryss eller ved å gjenta et navn.*

§ 10-6. Når den tid som er fastsatt for stemmegivningen er utløpt, og de velgere som da er til stede i valglokalet har fått adgang til å avgi stemme, erklærer *valgstyret/stemmestyret* stemmegivningen for avsluttet. Foregår stemmegivningen over to valgdager, fortsetter den til fastsatt tid neste valgdag. Urnene med stemmesedler og det øvrige valgmateriell skal oppbevares på sikkert sted og under betryggende forsegling frem til stemmegivningen tar til neste valgdag.

Urnene sammen med det øvrige valgmateriell skal etter avsluttet stemmegivning siste valgdag forsegles og bringes til valgstyret for videre behandling.

§ 11. Opptelling, innberetning og kunngjøring

§ 11-1. Opptellingen skal ikke begynne før stemmegivningen er avsluttet i hele soknet. Med mindre *valgstyret* har bestemt noe annet, skjer opptellingen samlet for hele soknet.

§ 11-2. Opptellingen foretas av de personer *valgstyret* har bestemt, og under *valgstyrets* tilsyn.

§ 11-3. *Før opptellingen starter skal stemmeseddelkonvoluttene fra forhåndsstemmingen legges ned i valgurnen for vedkommende krets, jf. 9-10.*

Valgstyret må også undersøke om de velgere som har stemt utenfor den valgkrets de hører hjemme i, har adgang til å stemme, jf. § 10-4 femte ledd. Hvis dette er i orden, settes et kryss ved navnet i manntallet og stemmeseddelkonvoluttene legges ned i valgurnen for vedkommende krets. I motsatt fall vrakes stemmegivningen og omslaget forvares uåpnet.

Dersom det er avgitt stemmer fra velgere som er nektet stemmerett eller som ikke står i manntallet, jf. § 10-4 siste ledd, må valgstyret vurdere hver enkelt av disse stemmene for seg. De stemmegivninger som godkjennes, noteres i manntallet og stemmeseddelkonvoluttene legges ned i valgurnen for vedkommende krets. I motsatt fall vrakes stemmegivningen og omslaget forvares uåpnet.

§ 11-4. Ved flertallsvalg følger opptellingen følgende prosedyre:

- a. Antall avkryssninger i manntallslisten(e) telles opp.
- b. Valgurnen(e) åpnes. Eventuelle stemmeseddelkonvolutter åpnes, jf. § 11-3. Stemmesedlene stemples og blandes med de øvrige stemmesedlene.
- c. Det totale antall stemmesedler telles opp.
- d. Stemmesedlene ordnes i grupper for urettede og rettede stemmesedler.
- e. De urettede stemmesedlene telles av minst to personer. Hver kandidat gis én stemme pr. urettet stemmeseddel. Antallet føres inn på lister som føres av minst to personer.
- f. Ved opptellingen av de rettede stemmesedlene registreres alle endringer velgerne har gjort på stemmesedlene. Kandidater som har fått tilleggsstemmer, får to stemmer hver. *Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.* Tilføyde navn får én stemme hver. *Dersom det er tilføyd mer enn tre navn, tas det kun hensyn til de tre øverste navnene.* *Det tas ikke hensyn til strykninger.* Øvrige kandidater får én stemme pr. stemmeseddel. Et medlem av tellekorpset leser opp navnene som har fått tilleggsstemme samt tilføyde navn. Deretter leveres

stemmesedlene til et annet medlem som kontrollerer opplysningene. Minst to personer fører hver sin liste. Disse listene sammenlignes med jevne mellomrom. En stemmeseddel skal forkastes dersom den er merket slik at det går frem hvem velgeren er.

- g. Ved valgoppgjøret teller en de stemmer som er avgitt på den enkelte kandidat, *ved at* antall stemmer på urettede og rettede lister summeres for hver kandidat. De kandidater som har fått flest stemmer blir faste medlemmer av menighetsrådet, og de *påfølgende kandidater* blir varamedlemmer. Hvis flere kandidater har fått like mange stemmer, avgjør rekkefølgen på *nominasjonskomiteens liste* utfallet. *Dersom kandidater som kun har fått stemme gjennom tilføyelse av navn har fått like mange stemmer, avgjøres ved behov rekkefølgen gjennom loddtrekning.*

§ 11-5. Ved forholdstallsvalg følges opptellingsprosedyrene i § 11-4 bokstav a til c. Deretter følges følgende prosedyre:

- a. Stemmesedlene ordnes i grupper for hver valgliste. For hver valgliste ordnes stemmesedlene i grupper for urettede og rettede stemmesedler.
- b. De urettede stemmesedlene telles av minst to personer. Antallet føres inn på lister som føres av minst to personer.
- c. Ved opptellingen av de rettede stemmesedlene registreres alle endringer velgerne har gjort på *stemmesedlene*. *Kandidater som har fått tilleggsstemme, får to stemmer hver. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene. Det tas ikke hensyn til strykninger. Øvrige kandidater får én stemme hver. Navn som er overført fra annen liste, registreres. Dersom det er overført mer enn tre navn, tas det kun hensyn til de tre øverste navnene. Et medlem av tellekorpset leser opp navnene som har fått tilleggsstemme samt navn ført over fra andre lister. Deretter leveres stemmesedlene til et annet medlem som kontrollerer opplysningene. Minst to personer fører hver sin liste. Disse listene sammenlignes med jevne mellomrom. En stemmeseddel skal forkastes dersom den er merket slik at det går frem hvem velgeren er, eller ikke har en overskrift som viser hvilken kandidatliste den gjelder.*
- d. Deretter beregnes de enkelte listenes listestemmetall. Hver stemmeseddel teller like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til menighetsrådet. Ved oppføring av navn fra annen valgliste, trekkes det fra én listestemme pr. navn på valglisten, mens det legges til én listestemme pr. navn på den andre valglisten.
- e. Deretter beregnes kandidatenes personlige stemmer, *jf. bokstav c.*
- f. *Ved valgoppgjøret legges listestemmetallet til grunn for mandatfordelingen. Dette skjer i henhold til St. Laguës metode. Det innebærer at hver listes stemmetall divideres med 1-3-5-7 osv. Hvert stemmetall skal divideres så mange ganger som det er nødvendig for å finne det antall mandater listen skal ha. Det første mandatet tilfaller den listen som har den største kvotienten. Det andre mandatet tilfaller den listen som har den nest største kvotienten osv. Hvis flere lister har samme kvotient, tilfaller mandatet den av listene som har størst stemmetall. Har de samme stemmetall, avgjøres det ved loddtrekning hvilken liste mandatet skal tilfalle.*
- g. Når det er avgjort hvor mange mandater en valgliste skal ha, fordeler valgstyret representantplassene til kandidatene på listen. Kandidatene kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Har flere kandidater fått like mange *stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. Deretter kåres så vidt mulig fem vararepresentanter pr. liste etter den videre rekkefølge i antall mottatte personlige stemmer.*

§ 11-6. *Resultatet av valget, det samlede antall stemmeberettigede som har avgitt stemme samt andre relevante data om valget, innberettes elektronisk på den måten Kirkerådet fastsetter. Utskrift av rapport fra elektronisk verktøy tas inn i valgboken, og*

sendes i kopi til prost.

Valgboken tas inn som vedlegg til menighetsrådets møtebok og underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer av menighetsrådet.

Valgstyret har ansvar for at det så snart som mulig sendes melding til dem som er valgt.

Innberetning til bispedømmerådet om valg av menighetsråd skjer gjennom Kirkerådets elektroniske verktøy, jf. første ledd. Valgstyrets leder sørger for at denne innberetningen finner sted i samarbeid med den lokale kirkeadministrasjonen.

§ 11-7. Valgstyret orienterer menigheten så snart som mulig om resultatet av valget. Resultatet skal kunngjøres slik om foreskrevet i § 2-2 siste punktum.

§ 11-8. Når det nyvalgte menighetsrådet har konstituert seg, fremstilles medlemmene for menigheten på en av de nærmest følgende søndager.

§ 11-9. Stemmesedlene skal oppbevares på et trygt sted under sikker forvaring til valgperioden er utløpet.

§ 12. Klage over valget

§ 12-1. Klager i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valget kan inngis til bispedømmerådet av *biskopen og enhver som er stemmeberettiget ved valget.*

§ 12-2. Klagen må være fremført muntlig i møte i valgstyret eller skriftlig være kommet inn til lederen i valgstyret innen sju dager etter valgdagen.

Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er offentliggjort av menighetsrådet. Lederen sender snarest mulig klagen til bispedømmerådet, sammen med de dokumenter som kan antas å ha betydning for saken.

§ 12-3. Bispedømmerådet kan påby nytt valgoppgjør eller omvalg.

§ 13. Nytt valgoppgjør og eventuelt utfyllingsvalg (suppleringsvalg)

§ 13-1. Blir en plass i menighetsrådet ubesatt etter at varamedlemmene i tilfelle er rykket opp, skal lederen i menighetsrådet underrette bispedømmerådet, som i så fall kan påby nytt valgoppgjør.

§ 13-2. Dersom det i valgperioden trer endelig ut av menighetsrådet så mange medlemmer og varamedlemmer at menighetsrådet ikke kan bli vedtaksført og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan bispedømmerådet samtykke i at det holdes utfyllingsvalg etter nærmere bestemmelser som *bispedømmerådet* fastsetter. *Tilsvarende gjelder dersom en valgliste ikke har nok personer til å fylle sine mandater.*

§ 14. Ikrafttredelse og utfyllende bestemmelser

§ 14-1. Reglene trer i kraft fra 8. april 2014. Fra samme tid oppheves forskrift 15. november 1996 nr. 1448 om regler for valg av menighetsråd.

§ 14-2. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene.

§ 14-3. Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 14-4. Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å gjennomføre begrensede forsøk med ulike valgordninger. Kirkerådet fastsetter nærmere vilkår for gjennomføring av slike forsøk.

§ 14-5. *Regler for valg av menighetsråd benyttes av katedralmenigheter så langt de passer.*

2. Kirkemøtet fastsetter med hjemmel i lov av 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 23 annet ledd følgende regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjeldende fra 1. januar 2015 (kursiv markerer endringer i forhold til særskilte regler ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet 2011):

Regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kapittel 1. Sammensetning og valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 1-1. Sammensetning og valg av bispedømmeråd

(1) *I henhold til kirkeloven § 23 første ledd skal bispedømmerådet bestå av:*

- a. biskopen,
- b. en prest valgt av prestene i bispedømmet,
- c. en lek kirkelig tilsatt valgt av de leke kirkelige tilsatte i bispedømmet og
- d. sju andre leke *valgt ved flertalls- eller forholdstallsvalg, hvorav minst fire velges direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer,*
- e. en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd.
- f. en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

(2) *Presten og de leke medlemmene velges sammen med et tilsvarende antall varamedlemmer for fire år. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f. Se kirkeloven § 23 annet ledd.*

§ 1-2. Kirkemøtets sammensetning

Kirkemøtet består av medlemmene av bispedømmerådene og leder av Samisk kirkeråd. *Har et medlem forfall, skal varamedlem kalles inn. Se kirkeloven § 24 første ledd.*

§ 1-3. Valgråd

Til å styre valgene oppnevner bispedømmerådet i god tid før valget et valgråd på fem medlemmer og to varamedlemmer. *Det bør tilstrebes god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde ved oppnevningen. Daglig leder eller den vedkommende utpeker, er sekretær for valgrådet.*

Kapittel 2. Valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 2-1. Fastsetting av valgdager og valgsteder

(1) *Direkte valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (eventuelt direkte valgogang) faller i tid og sted sammen med valg av menighetsråd, jf. Regler for valg av menighetsråd § 3. Dette er også på samme dag(er) som valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre.*

(2) I indirekte valgomgang ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet, finner stemmegivningen sted i menighetsrådsmøte.

(3) Menighetsrådsmøtet hvor stemmegivningen etter annet ledd finner sted, avholdes i tidsrommet mellom 1. og 30. november i valgåret. Stemmene må være kommet valgrådet i hende innen 1. desember.

§ 2-2. Stemmerett og valgbarhet ved valg av leke medlemmer

(1) Stemmerett ved direkte valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (eventuelt direkte valgomgang) har de som har stemmerett ved menighetsrådsvalget, og som ikke har stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt etter §§ 5-2 og 6-2.

(2) Stemmeretten utøves i det soknet hvor vedkommende har stemmerett ved menighetsrådsvalget.

(3) Stemmerett ved indirekte valgomgang ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet har de leke medlemmene av menighetsrådet.

(4) Medlem av menighetsrådet med stemmerett som lek kirkelig tilsatt, kan ikke avgi stemme på leke medlemmer. I slike tilfeller innkalles et lekt varamedlem. Prest som sitter i menighetsrådet kan ikke avgi stemme på leke medlemmer.

(5) Valgbar som leke medlemmer av bispedømmeråd og Kirkemøtet er enhver som har rett til å stemme ved valget, som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år, og som ikke er valgbar som prest eller som lek kirkelig tilsatt etter §§ 5-2 og 6-2. Tilsatte ved de sentralkirkelige råd er ikke valgare og har ikke forslagsrett.

(6) Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett eller er valgbar.

§ 2-3. Manntall

(1) Ved direkte valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet, legges samme manntall til grunn som ved menighetsrådsvalget.

(2) I manntallet markeres det hvem som har stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt. Se §§ 5-2 og 6-2. Disse kan ikke avgi stemme ved direkte valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet, jf. § 2-2 første ledd.

§ 2-4. Utlegging av manntall og kunngjøring om utlegging

Utlegging av manntall og kunngjøring om utlegging skjer etter bestemmelsene i Regler for valg av menighetsråd § 5.

§ 2-5. Valgform

(1) Valg av leke medlemmer til bispedømmerådet finner sted ved flertalls- eller forholdstallsvalg. Dersom det bare foreligger én godkjent kandidatliste, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente kandidatlistene, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

(2) Ved forholdstallsvalg vil gruppen av leke medlemmer bli sammensatt av representanter fra de forskjellige listene, etter det forholdsmessige antall stemmer hver liste får, jf. § 2-15 tredje ledd bokstavene d og f. Ved tilleggsstemme (kumulering) og oppføring av navn fra andre lister vil velgerne også kunne endre rekkefølgen på den enkelte liste, og slik påvirke hvilke personer fra listene som får flest stemmer og dermed velges, jf. § 2-15 tredje ledd bokstavene e og g.

(3) Ved flertallsvalg vil gruppen av leke medlemmer bli sammensatt i rekkefølge ut fra det antall stemmer den enkelte kandidat får. Ved tilleggsstemme (kumulering) vil velgerne kunne påvirke hvilke personer som får flest stemmer og dermed velges.

(4) Valget kan videre finne sted etter to alternative ordninger:

- a. Sju leke medlemmer velges av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved direkte valg.

- b. *Fire leke medlemmer* velges av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer (direkte valgomgang), mens *tre leke medlemmer* velges av menighetsrådsmedlemmene i bispedømmet (indirekte valgomgang). Samme kandidatliste(r) benyttes ved begge valgomganger. Representanter som er valgt i den direkte valgomgangen, strykes fra kandidatlisten(e) før den indirekte valgomgangen.

(5) *Bispedømmerådene vedtar innen 1. november året før valgåret hvilken ordning som skal benyttes i eget bispedømme.*

§ 2-6. Kandidatliste utarbeidet av nominasjonskomité med prostivis representasjon

(1) *Valgrådet er ansvarlig for at det velges en nominasjonskomité for nominering av leke medlemmer. Denne komiteen velges på følgende måte:*

- a. Nominasjonskomiteen for leke medlemmer består av et lekt medlem fra hvert prosti. Det velges også et varamedlem fra hvert prosti. I tillegg oppnevner bispedømmerådene i de tre nordligste bispedømmene en samisk representant hver til nominasjonskomiteen etter forslag fra Samisk kirkeråd, jf. § 3-2 første ledd. Bispedømmerådene informerer valgrådet og prostene om dette senest innen 1. november året før valgåret.
- b. Begge kjønn skal være representert i nominasjonskomiteen. Dersom nominasjonskomiteen ikke får representasjon av begge kjønn, anses i stedet det varamedlem (ev. den person) av det motsatte kjønn som har fått prosentvis flest stemmer i et prosti, som valgt. Det bør tilstrebes ungdomsrepresentasjon i nominasjonskomiteen.
- c. Medlemmer av bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
- d. Komiteen velger selv sin leder.

(2) *Valgrådet i samarbeid med prosten innkaller menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et møte hvor valget av nominasjonskomité finner sted. Møtet finner sted innen 15. desember året før valgåret. Medlem og varamedlem velges med simpelt flertall. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme.*

(3) *Bispedømmerådet skal i god tid, senest 1. november året før valgåret, sende en oppfordring til menighetsrådene om innen 15. januar å fremme forslag på inntil fire leke kandidater til bispedømmerådet. Menighetsrådene skal samtidig informeres om at de også kan foreslå kandidater til valg av prostiets representant i nominasjonskomiteen, jf. annet ledd.*

(4) *Menighetsrådet kan foreslå leke kandidater fra hele bispedømmet. Ungdomsråd eller tilsvarende organ bør overfor nominasjonskomiteen fremme forslag på kandidater. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer dessuten fremme forslag om en kandidat hver. De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.*

(5) *Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der en setter opp en foreløpig kandidatliste på 18 navn. Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. Kandidatene føres opp på listen i prioritert rekkefølge med angivelse av fullt navn, stilling, menighet og alder.*

(6) *Begge kjønn skal på kandidatlisten være representert med minst 40 prosent. Nominasjonskomiteen skal dessuten ta med kandidater fra forskjellige distrikter og sørge for at listen inneholder en andel kandidater som er under 30 år på minst 20 prosent.*

(7) *Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Valgrådet fastsetter hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene, jf. § 2-9 første ledd.*

- (8) Bare personer som er valgbare, kan oppføres på kandidatlisten.
- (9) Medlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes opp på valglisten.
- (10) Innen 1. mars sender nominasjonskomiteen til valgrådet den foreløpige kandidatlisten med de 18 kandidatene, sammen med en liste over øvrige opplysninger om kandidatene, jf. § 2-9 første ledd.
- (11) Den foreløpige kandidatlisten kunngjøres av valgrådet uten opphold, gjennom pressemelding til eller annonser i regionale medier, gjennom bispedømmets nettsider, ved utsending til menighetsrådene og på annen måte som valgrådet bestemmer.

§ 2-7. Lister fra andre grupper av forslagsstillere

(1) Det er anledning også for andre grupper av forslagsstillere å stille kandidatlistene. Denne anledningen kunngjøres slik som foreskrevet i § 2-6 ellefte ledd innen 1. januar i valgåret og sammen med kunngjøringen av den foreløpige kandidatlisten, jf. § 2-6 ellefte ledd.

(2) Et forslag til kandidatliste fra andre grupper av forslagsstillere må oppfylle følgende krav:

- a. Det skal være kommet inn til valgrådet senest 1. mai i valgåret.
- b. Det skal være egenhendig underskrevet av minst 150 stemmeberettigede forslagsstillere fra minst tre ulike sokn i bispedømmet, der maksimalt 50 prosent av underskriverne kommer fra ett og samme sokn.
- c. Det skal tydelig angi hvilket valg det gjelder, med navn på det aktuelle bispedømmet samt valgdager, og ha eventuelt navn på gruppen som overskrift, før kandidatenes navn.
- d. Det skal angi en tillitsvalgt blant forslagsstillerne som valgrådet kan henvende seg til ved forhandlinger om listeforslaget, jf. sjette ledd.
- e. Det skal ha kandidater oppført med fullt navn og alder, og – i den grad det er ønskelig eller nødvendig for å unngå forveksling – med adresse og yrke/stilling. Kandidatene skal være forespurt om å stå på listen.
- f. Det må oppfylle de samme krav til kjønnsbalanse, aldersbalanse og geografisk spredning som nominasjonskomiteens liste, jf. § 2-6 sjette ledd.
- g. Det skal være utfyllt med minst 7 og maksimalt 18 forskjellige navn. Kandidatlisten skal settes opp i tydelig prioritert rekkefølge.

(3) Som vedlegg til kandidatlisten skal det følge en fortegnelse over kandidatenes fødselsdato, samt kontaktinformasjon til kandidatene. Dersom en kandidat ikke er innført i manntallet som bosatt i bispedømmet, må det foreligge dokumentasjon på at personen vil oppfylle kravene til valgbarhet på valgdagen.

(4) En forslagsstiller kan også stå som kandidat på den samme listen. Et forslag til kandidatliste må derimot ikke ha forslagsstiller eller kandidat felles med andre forslag. Står en forslagsstiller bak flere lister, skal valgrådet pålegge forslagsstilleren innen en bestemt frist å si fra hvilken kandidatliste vedkommende vil stå som forslagsstiller til. Svarer forslagsstilleren ikke, strykes navnet fra listen over forslagsstillerne på samtlige lister. Står en kandidat på flere forskjellige lister, skal kandidaten gis et tilsvarende pålegg. Svarer kandidaten ikke, blir navnet stående på den listen som først er kommet inn til valgrådet, men strykes av de andre. Forslagsstillerne bestemmer hvilket navn som skal settes i stedet og om navnet skal settes inn på den tomme plassen eller nederst på listen.

(5) Et innlevert forslag til kandidatliste kan ikke tilbakekalles.

(6) Valgrådet avgjør om forslagene til kandidatlistene skal godkjennes, og undersøker om kandidatene og forslagsstillerne oppfyller de fastsatte vilkår. Valgrådet skal da ved forhandlinger med den tillitsvalgte for listen søke å bringe forslaget i foreskrevet stand.

§ 2-8. Kunngjøring av kandidatlistene, valgform og eventuell supplerende

nominasjon

(1) *Dersom det foreligger mer enn én godkjent kandidatliste, inkludert nominasjonskomiteens liste, blir det forholdstallsvalg. Dersom det kun foreligger kandidatliste fra nominasjonskomiteen, blir det flertallsvalg.*

(2) *Kandidatlisten(e) samt valgform kunngjøres uten opphold etter 1. mai, slik som foreskrevet i § 2-6 ellefte ledd.*

(3) *Dersom den eneste listen som foreligger er nominasjonskomiteens liste, åpnes det for supplerende nominasjon til denne listen. Etter kunngjøringen av den foreløpige kandidatlisten, gis det én måneds frist til å fremme supplerende kandidater. Dette kunngjøres sammen med den foreløpige kandidatlisten, jf. annet ledd. Forslagene sendes valgrådet.*

(4) *Et antall stemmeberettigede kirkemedlemmer i et prosti, minimum 75 fra minst tre ulike sokn, hvorav maksimum 50 prosent av forslagsstillerne kan komme fra ett og samme sokn, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonsrunden. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsperson for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg. For øvrig gjelder bestemmelsene i § 2-7 tredje ledd for supplerende nominasjon tilsvarende som for kandidatlistene.*

(5) *Forslag til kandidater ved supplerende nominasjon skal føres opp på den endelige kandidatlisten så sant de er kommet inn innen fristens utløp og vilkårene i forrige ledd er oppfylt.*

(6) *Etter fristens utløp setter valgrådet opp den endelige kandidatlisten. Supplerende kandidater settes nederst på listen. Rekkefølgen på de supplerende kandidater avgjøres ved loddtrekning. Det må tydelig fremgå at de supplerende kandidater ikke er nominasjonskomiteens nederst prioriterte kandidater. Kandidatlisten kunngjøres innen 8. juni, slik som foreskrevet i § 2-6 ellefte ledd.*

§ 2-9. Presentasjon av kandidatene

(1) *Nominasjonskomiteen utarbeider i forståelse med valgrådet en egen oversikt over kandidatene på nominasjonskomiteens liste, der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på kandidatlisten, jf. § 2-6 femte ledd, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for de som skal avgi stemme. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål, jf. § 2-6 sjuende ledd. Valgrådet fastsetter hvilke spørsmål som skal stilles kandidatene. Kandidatene presenteres også med bilde.*

(2) *Forslagsstillerne ved den supplerende nominasjonen sender inn tilsvarende opplysninger om sin kandidat. Valgrådet innarbeider disse opplysningene i den samlede presentasjonen av kandidatene.*

(3) *I de tilfeller der det innleveres liste(r) fra andre grupper av forslagsstillere, ser valgrådet til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til kort å gjøre rede hva som er samlende for listens kandidater. Nominasjonskomiteen skal tilsvarende gjøre rede for hvordan nominasjonskomiteens liste er utarbeidet og hvilke krav som er stilt til den. Det gis videre mulighet for at hver forslagsstiller kan gi en presentasjon av kandidatene tilsvarende presentasjonen av nominasjonskomiteens kandidater. Valgrådets spørsmål skal benyttes, jf. første ledd.*

§ 2-10. Stemmesedler og stemmeseddelkonvolutter

(1) *Det lokale valgstyret/stemmestyret sørger for at det til direkte valg (eventuelt direkte valgomgang) blir trykt et tilstrekkelig antall stemmesedler til bruk for velgerne i valglokale, jf. Regler for valg av menighetsråd § 8-4. Stemmesedlenes utforming*

fastsettes av Kirkerådet. For indirekte valgomgang vises *det* til § 7-1 første ledd.

(2) Det lokale valgstyret/stemmestyret sørger også for at *det er stemmeseddelkonvolutter til forhåndsstemmegivning samt til bruk på valgtinget når velgere ikke står i manntallet, jf. Regler for valg av menighetsråd § 8-5. Hvilke typer konvolutter som skal benyttes fastsettes av Kirkerådet.* For indirekte valgomgang vises *det* til § 7-1 første ledd.

§ 2-11. Kunngjøring av valget (direkte valgomgang)

Tid og sted for direkte valg (*eventuelt direkte valgomgang*) kunngjøres på samme tid og på samme måte som menighetsrådsvalget, jf. Regler for valg av menighetsråd § 3-5.

§ 2-12. Forhåndsstemming (direkte valgomgang)

Forhåndsstemming ved direkte valg (*eventuelt direkte valgomgang*) finner sted etter samme regler som for forhåndsstemming ved menighetsrådsvalget, jf. Regler for valg av menighetsråd § 9. Det benyttes særskilt stemmeseddelkonvolutt ved forhåndsstemming ved direkte valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 2-13. Stemmegivning ved direkte valg(omgang)

(1) For stemmegivning på valgtinget ved direkte valg (*eventuelt direkte valgomgang*), følges prosedyrene i Regler for valg av menighetsråd §§ 10-1 til 10-4, samt § 10-6.

(2) *Ved flertallsvalg kan velgeren gi tilleggsstemme til kandidater på valglisten ved å sette et kryss i ruten til venstre for navnet. Ved opptellingen får da kandidaten(e) to stemmer hver. Det kan gis tilleggsstemme til opptil tre kandidater.*

(3) *Ved forholdstallsvalg kan velgeren:*

- a. *gi tilleggsstemme til kandidater på valglisten ved å sette et kryss i ruten til venstre for navnet. Ved opptellingen får kandidaten(e) to stemmer hver. Det kan gis tilleggsstemme til opptil tre kandidater.*
- b. *føre opp inntil tre navn fra andre valglistene. Disse kan ikke gis tilleggsstemme, verken ved å sette kryss eller ved å gjenta navnet.*

(4) *Påførte navn som ikke allerede står på noen godkjent valgliste tas ikke i betraktning.*

(5) *De avgitte stemmesedler telles. Dette registreres så elektronisk på den måten som Kirkerådet fastsetter.*

(6) *Stemmesedlene sendes eller bringes på forsvarlig vis til valgrådet, slik at de senest er valgrådet i hende innen tre virkedager etter valgdagen. Et signert følgeskriv med angivelse av sokn og antall stemmesedler skal inkluderes i forsendelsen. Dette følgeskrivet hentes ut elektronisk slik Kirkerådet fastsetter.*

§ 2-14. Stemmegivning ved indirekte valgomgang

(1) Stemmegivning ved indirekte valgomgang foregår på et menighetsrådsmøte og skal være skriftlig. Hvert enkelt lekt medlem av menighetsrådet avgir stemme.

(2) *De samme regler for hva velgeren kan gjøre med stemmeseddelen gjelder i indirekte valgomgang som i direkte valgomgang, jf. § 2-13 andre og tredje ledd, men før stemmegivningen skal de fire som er valgt til medlemmer av bispedømmeråd og Kirkemøtet ved direkte valgomgang være strøket fra valglisten(e), jf. § 2-5 fjerde ledd bokstav b.*

(3) *Hver stemmeseddel legges i en separat nøytral stemmeseddelkonvolutt som lukkes i møtet, og sendes sammen med et følgeskriv i en nøytral omslagskonvolutt direkte til valgrådet innen 1. desember.*

(4) *I følgeskrivet skal det gis opplysninger om navn på menighetsrådet, hvor mange stemmeberettigede som var til stede og hvor mange stemmer som ble avgitt. Følgeskrivet skal signeres.*

§ 2-15. Opptelling

(1) Valgrådet foretar prøving og opptelling av stemmene.

(2) Etter direkte valg (eventuelt direkte valgomgang) med flertallsvalg følges følgende prosedyre for kåring av faste medlemmer:

- a. Stemmesedlene ordnes i grupper for urettede og rettede stemmesedler.
- b. De urettede stemmesedlene telles av minst to personer. Hver kandidat gis én stemme pr. urettet stemmeseddel. Antallet føres inn på lister som føres av minst to personer.
- c. Ved opptellingen av de rettede stemmesedlene registreres endringer velgerne har gjort på stemmesedlene. Kandidater som har fått tilleggsstemmer, får to stemmer hver. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene. Det tas ikke hensyn til strykninger. Øvrige kandidater får én stemme pr. stemmeseddel. Det tas ikke hensyn til tilføyde navn. Et medlem av tellekorpset leser opp navnene som har fått tilleggsstemme. Deretter leveres stemmesedlene til et annet medlem som kontrollerer opplysningene. Minst to personer fører hver sin liste. Disse listene sammenlignes med jevne mellomrom. En stemmeseddel skal forkastes dersom den er merket slik at det går frem hvem velgeren er.
- d. Ved valgoppgjøret teller en de stemmer som er avgitt på den enkelte kandidat, ved at antall stemmer på urettede og rettede lister summeres for hver kandidat. De kandidater som har fått flest stemmer, blir faste medlemmer. Hvis flere kandidater har fått like mange stemmer, avgjør rekkefølgen på nominasjonskomiteens liste utfallet.

(3) Etter direkte valg (eventuelt direkte valgomgang) med forholdstallsvalg følges følgende prosedyre for kåring av faste medlemmer:

- a. Stemmesedlene ordnes i grupper for hver valgliste. For hver valgliste ordnes stemmesedlene i grupper for urettede og rettede stemmesedler.
- b. De urettede stemmesedlene telles av minst to personer. Antallet føres inn på lister som føres av minst to personer.
- c. Ved opptellingen av de rettede stemmesedlene registreres alle endringer velgerne har gjort på stemmesedlene. Kandidater som har fått tilleggsstemme, får to stemmer hver. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene. Det tas ikke hensyn til strykninger. Øvrige kandidater får én stemme hver. Navn som er overført fra annen liste, registreres. Dersom det er overført mer enn tre navn, tas det hensyn til de tre øverste navnene. Et medlem av tellekorpset leser opp navnene som har fått tilleggsstemme samt navn ført over fra andre lister. Deretter leveres stemmesedlene til et annet medlem som kontrollerer opplysningene. Minst to personer fører hver sin liste. Disse listene sammenlignes med jevne mellomrom. En stemmeseddel skal forkastes dersom den er merket slik at det går frem hvem velgeren er, eller ikke har en overskrift som viser hvilken kandidatliste den gjelder.
- d. Deretter beregnes de enkelte listenes listestemmetall. Hver stemmeseddel teller like mange listestemmer som det skal velges medlemmer. Ved oppføring av navn fra annen valgliste, trekkes det fra én listestemme pr. navn på valglisten, mens det legges til én listestemme pr. navn på den andre valglisten.
- e. Deretter beregnes kandidatenes personlige stemmer, jf. bokstav c.
- f. Ved valgoppgjøret legges listestemmetallet til grunn for mandatfordelingen som skjer i henhold til St. Laguës metode. Det innebærer at hver listes stemmetall divideres med 1-3-5-7 osv. Hvert stemmetall skal divideres så mange ganger som det er nødvendig for å finne det antall mandater listen skal ha. Det første mandatet tilfaller den listen som har den største kvotienten. Det andre mandatet tilfaller den listen som har den nest største kvotienten osv. Hvis flere lister har samme kvotient, tilfaller mandatet den av listene som har størst stemmetall. Har de samme stemmetall, avgjøres det ved loddtrekning hvilken liste mandatet skal

tilfalle.

- g. Når det er avgjort hvor mange mandater en valgliste skal ha, fordeler valgstyret representantplassene til kandidatene på listen. Kandidatene kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Har flere kandidater fått like mange stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

(4) I de bispedømmer der valget gjennomføres som en kombinasjon av direkte og indirekte valg, kåres de faste medlemmene fra indirekte runde ut fra samme prosedyre som ved direkte valgongang, jf. annet og tredje ledd, men uten de kandidater som allerede er valgt i direkte valgongang.

(5) I de bispedømmer der alle leke velges ved direkte valg og der valget gjennomføres som flertallsvalg, kåres de syv varamedlemmer på samme måte som de faste, jf. annet ledd bokstav d.

(6) I de bispedømmer der alle leke velges ved direkte valg og der valget gjennomføres som forholdstallsvalg, kåres like mange varamedlemmer fra de forskjellige listene som det er valgt inn faste medlemmer. Dette avgjøres ut fra antallet personstemmer på de forskjellige listene, jf. tredje ledd bokstav g.

(7) I de bispedømmer der valget gjennomføres som en kombinasjon av direkte og indirekte valg, utpekes varamedlemmer etter at begge valgonganger er gjennomførte.

- a. Der valget er gjennomført ved flertallsvalg, utpekes fire av varamedlemmene ut fra direkte valgongang og tre av varamedlemmene ut fra indirekte valgongang. Først kåres til første varamedlem den som står for tur etter den direkte valgongangen og som ikke er valgt til representant i den indirekte valgongangen. Deretter kåres til andre varamedlem den som står for tur etter den indirekte valgongangen. Deretter kåres den som da står for tur etter den direkte valgongangen, og så videre annen hver gang til det er kåret sju varamedlemmer.
- b. Der valget er gjennomført ved forholdstallsvalg, skal de valgte kandidater ha vararepresentasjon fra den listen de representerer, samt at det skal tas hensyn til begge valgonganger. Det skal kåres like mange varamedlemmer fra de forskjellige listene som det er valgt inn faste medlemmer. Kåringen skjer på samme måte som i sjette ledd, men annenhver gang kåres den som stod for tur etter direkte runde (og som ikke allerede er valgt) og annenhver gang den som stod for tur etter indirekte runde (og som ikke allerede er valgt) inntil det er kåret like mange varamedlemmer fra listen som det er valgt faste medlemmer.

(8) Dersom det ved forholdstallsvalg er en valgliste som får tildelt flere varamedlemsplasser enn det er valgbare kandidater på listen, fordeles det overskytende antall varamedlemsplasser mellom de øvrige listene i henhold til sjette og sjuende ledd.

Kapittel 3. Valg av representanter for samisk kirkeliv til bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 3-1. Valgråd

Valgrådene i de tre nordligste bispedømmene styrer valget av samiske representanter.

§ 3-2. Nominasjon og valg av representanter for samisk kirkeliv

(1) I de tre nordligste bispedømmene oppnevner bispedømmerådene en samisk representant og en vararepresentant til nominasjonskomiteen for valg av leke medlemmer, etter forslag fra Samisk kirkeråd. Samisk kirkeråd innhenter forslag til representanter fra menighetsrådene i de to nordligste bispedømmene samt forslag til elektorer (valgmenn) for de respektive menighetsråd som skal foreta valget av de nordsamiske og lulesamiske representantene. Nærmere regler for nominasjonsprosessen ved valg av de sørsamiske representantene fastsettes av Kirkerådet etter forslag fra

Samisk kirkeråd.

(2) Bispedømmerådene i de *to* nordligste bispedømmene skal i god tid, senest *1. november året før valgåret*, sende en oppfordring til *samtliges menighetsråd* i disse bispedømmene om å fremme forslag på henholdsvis *tre nordsamiske og tre lulesamiske kandidater*, hvorav to leke.

(3) Nominasjonskomiteen for leke bispedømmerådsmedlemmer i de *to* nordligste bispedømmene, skal sette opp en alfabetisk liste på henholdsvis fem nordsamiske og fem lulesamiske kandidater, hvorav minst to leke. Begge kjønn skal være representert med ikke mindre enn 40 prosent. Nominasjonskomiteen skal dessuten ta med kandidater fra forskjellige distrikter og sørge for at listen inneholder kandidater som er under 30 år. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på kandidatlisten. De samiske kandidatene må stå i sametingets valgmannstall eller oppfylle kriteriene for å bli registrert, og *fortrinnsvis* være bosatt i det respektive samiske språkområdet. Medlemmer av nominasjonskomiteen kan *ikke* settes opp på kandidatlisten.

(4) Nominasjonskomiteen i de *to* nordligste bispedømmene sender kandidatliste med forslag til fem samiske kandidater til valgrådet. En kandidat på listen kan ikke samtidig stå som kandidat på andre lister ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Kandidatlisten for nordsamiske og lulesamiske representanter oversendes til de *ti* elektorene for de respektive områdene som er oppnevnt av Samisk kirkeråd til å foreta valget av de nordsamiske og lulesamiske representantene. *Kandidatlisten sendes innen 15. juni*. Nærmere regler for valg av de sørsamiske representantene fastsettes av Kirkerådet etter forslag fra Samisk kirkeråd.

(5) *Som stemmeseddel skal den tilsendte stemmeseddel benyttes. Valget på samiske representanter skjer som postvalg. Hver elektor skal avgi stemme på to kandidater på listen for eget språkområde. Det er ikke anledning til å føre opp andre navn enn de nominerte.*

(6) *Stemmeseddelen legges i nøytral stemmeseddelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i nøytral omslagskonvolutt direkte til valgrådet innen valgdagen for direkte valg av leke representanter. Det skal i følgeskrivet fremgå hvem som har stemt.*

(7) *Valgrådet foretar prøving og opptelling av stemmene. En stemmeseddel skal godkjennes dersom den inneholder færre navn enn to. Dersom den inneholder flere navn enn to, skal de siste navn på listen anses som uskrevne. Den kandidat som får flest stemmer, blir medlem av bispedømmerådet og Kirkemøtet, og den påfølgende blir varamedlem. I tilfelle av stemmelikhet avgjøres utfallet ved loddtrekning.*

Kapittel 4. Valg av representant fra døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 4-1. Valgråd

Valgrådet i Oslo bispedømme styrer valget av representant fra døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd.

§ 4-2. Nominasjon og valg av representant for døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd

(1) Nominasjonskomiteen for valg av leke medlemmer i Oslo bispedømme er nominasjonskomité for det særskilte valget av representant fra døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd.

(2) Oslo bispedømmeråd skal i god tid, senest innen *1. november året før valgåret*, sende en oppfordring til samtliges menighetsråd i Døvekirken om å fremme forslag på fire leke kandidater til det ordinære valget av leke representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dessuten bes menighetsrådene i Døvekirken om å fremme forslag på tre leke medlemmer til det særskilte valget av representant fra døvemenighetene til Oslo

bispedømmeråd.

(3) Nominasjonskomiteen for det særskilte valget av representant fra døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd setter opp en liste med fem representanter, *i prioritert rekkefølge*. Begge kjønn skal være representert med ikke mindre enn 40 prosent.

Nominasjonskomiteen skal dessuten ta med kandidater fra forskjellige distrikter og sørge for at listen inneholder kandidater som er under 30 år. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på valglisten. Kandidatene til valg av representant fra døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd må ha stemmerett i døvemenighetene, jf. Regler om sammensetning og valg til de døvekirkelige organer, og om formene for deres virksomhet § 1. Medlemmer av nominasjonskomiteen kan *ikke* settes opp på kandidatlisten.

(4) Nominasjonskomiteen for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd sender kandidatlisten til valgrådet i Oslo bispedømme. En kandidat på listen for valg til det døvekirkelige valget, kan ikke samtidig stå som kandidat på andre lister ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Kandidatlisten for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd sendes til menighetsrådene i Døvekirken *innen 15. juni*.

(5) Ved valg av representant fra døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet, avgir hvert enkelt medlem av døvemenighetenes menighetsråd stemme på to forskjellige kandidater. Avstemningen foregår på et menighetsrådsmøte og skal være skriftlig. *Som stemmeseddel skal den tilsendte stemmeseddel benyttes. Det er ikke anledning til å føre opp andre navn enn de nominerte.*

(6) *Hver stemmeseddel legges i separat nøytral stemmeseddelkonvolutt som lukkes i møtet, og sendes sammen med et følgeskriv i en nøytral omslagskonvolutt direkte til valgrådet innen valgdagen for direkte valg av leke representanter.*

(7) *I følgeskrivet skal det gis opplysninger om navn på menighetsrådet, hvor mange stemmeberettigede som var til stede og hvor mange stemmer som ble avgitt. Følgeskrivet skal signeres.*

(8) *Valgrådet foretar prøving og opptelling av stemmene. En stemmeseddel skal godkjennes dersom den inneholder færre navn enn to. Dersom den inneholder flere navn enn to, skal de siste navn på listen anses som uskrevne. Den kandidat som får flest stemmer, blir medlem av bispedømmerådet og Kirkemøtet, og den påfølgende blir varamedlem. I tilfelle av stemmelikhet avgjøres utfallet ut fra nominasjonskomiteens prioritering.*

Kapittel 5. Valg av prest til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 5-1. Nominasjon og valg av prest til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Nominasjonskomiteen for prestene består av en prest fra hvert prosti som velges av prostiets prester på et møte som valgrådet i samarbeid med prosten innkaller til. Møtet avholdes innen *15. desember året før valgåret*. Det velges ett medlem og ett varamedlem fra hvert prosti. Det bør tilstrebes representasjon av *ynge prester samt* at begge kjønn er representert. Medlemmer av bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen. Komiteen velger selv sin leder. Bispedømmerådet informerer valgrådet og prostene om dette senest *1. november året før valgåret*.

(2) Bispedømmerådet skal i god tid, *senest 1. november i året før valgåret*, sende en oppfordring til prestene i *fast* offentlig kirkelig prestestilling i bispedømmet om innen *15. januar* å fremme forslag til geistlig medlem av bispedømmerådet. Oslo bispedømmeråd skal sende en oppfordring til samtlige prester i Døvekirken om å fremme forslag til geistlig medlem. De som foreslås skal forespørres om de er villige til å la seg nominere. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer dessuten fremme

forslag om én kandidat hver.

(3) Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den setter opp en foreløpig kandidatliste på fem kandidater. *Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved vanlig flertallsvotering.* Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og alder. Begge kjønn skal være representert. Nominasjonskomiteen skal dessuten ta med kandidater fra forskjellige distrikter og om mulig sørge for at listen inneholder minst én kandidat under 30 år. Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare kan oppføres på kandidatlisten. Medlemmer av nominasjonskomiteen kan *ikke* settes opp på kandidatlisten. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på kandidatlisten.

(4) Nominasjonskomiteen utarbeider i forståelse med valgrådet en egen oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på kandidatlisten, jf. tredje ledd, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for de som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. *Valgrådets spørsmål til de leke kandidatene bør benyttes, jf. § 2-6 sjuende ledd.*

(5) Nominasjonskomiteen sender kandidatlisten med de fem kandidatene til valgrådet innen 1. mars, sammen med en liste over øvrige opplysninger om kandidatene. Kandidatlisten *kunngjøres uten opphold, slik som foreskrevet i § 2-6 ellefte ledd.* Etter at nominasjonskomiteens foreløpige kandidatliste er *kunngjort*, gis det to måneders frist med anledning til å fremme supplerende kandidater. Forslagene sendes valgrådet.

(6) *Stemmeberettigede prester i bispedømmet, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to prostier*, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsperson for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

(7) Forslag til kandidater ved supplerende nominasjon skal føres opp på den endelige kandidatlisten så sant de er kommet inn innen fristens utløp og vilkårene i forrige ledd er oppfylt.

(8) Valgrådet setter opp den endelige kandidatlisten innen 8. juni og sørger for at *denne listen blir kunngjort sammen med kandidatlisten(e) for de leke kandidatene.* Videre sørger valgrådet for at kandidatlisten/stemmeseddelen blir mangfoldiggjort og sendt prestene i offentlig kirkelig prestestilling i bispedømmet, herunder for Oslo bispedømmes del prester i Døvekirken, innen 15. juni sammen med en egen presentasjon av kandidatene, jf. fjerde ledd, og med angivelse av frist for innsending av stemmesedler, jf. tiende ledd.

(9) Som stemmeseddel skal *den tilsendte stemmeseddel benyttes.* Valget finner sted som *flertallsvalg.* *Velgeren avgir stemme ved å skrive navn på inntil to valgbare personer. Det er ikke anledning til å føre opp andre navn enn de nominerte.*

(10) Stemmeseddelen legges i *nøytral* stemmeseddelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i *nøytral* omslagskonvolutt direkte til valgrådet innen *valgdagen for direkte valg av leke representanter.* Stemmesedler fra flere prester i en menighet kan legges sammen i *en nøytral* omslagskonvolutt. Det skal i følgeskrivet fremgå hvem som har stemt.

(11) Valgrådet foretar prøving og opptelling av stemmene. En stemmeseddel skal godkjennes også dersom den inneholder færre navn enn to. *Dersom den inneholder flere navn enn to, skal de siste navn på listen anses som uskrevne. Den kandidat som får flest*

stemmer, blir medlem av bispedømmerrådet og Kirkemøtet, og den påfølgende blir varamedlem. I tilfelle av stemmelikhet avgjøres utfallet ved loddtrekning.

§ 5-2. Om stemmerett og valgbarhet

(1) Enhver ordinert prest som tjenestegjør i en fast offentlig kirkelig prestestilling i bispedømmet er valgbar og har forslags- og stemmerett på den geistlige representant i bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dette gjelder institusjonsprester, sykehusprester, studentprester, feltprester, menighetsprester og vikarprester som er tilsatt av offentlig (kirkelig, statlig, fylkeskommunal eller kommunal) myndighet. Døveprestene er valgbare og har forslags- og stemmerett på geistlig medlem til Oslo bispedømmeråd. Ordinerte prester tilsatt i prestestilling av private organer, organisasjoner, stiftelser og lignende faller utenfor, likeså prestevikarer. Ordinert prest ved bispedømmekontoret er ikke valgbar, men har forslags- og stemmerett. Ordinert prest ved de sentralkirkelige råd er ikke valgbar, og har ikke forslags- og stemmerett ved valg av prest.

(2) Ved permisjon *med varighet* under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være den som vikarierer i stillingen som deltar i valget av nominasjonskomité, jf. § 5-1 første ledd, og som har forslags- og stemmerett, jf. § 5-1 annet og niende ledd, dersom vedkommende for øvrig oppfyller kravene.

(3) *Stemmerett ved valg av prest til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet utøves i det bispedømmet der den stemmeberettigede er tilsatt.*

(4) Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett eller er valgbar.

Kapittel 6. Valg av lek kirkelig tilsatt medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 6-1. Nominasjon og valg av lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Nominasjonskomiteen for kirkelig tilsatte består av en kirkelig tilsatt fra hvert prosti som velges av de kirkelige tilsatte i prostiet på et møte som valgrådet i samarbeid med kirkevergen ved prostesetet innkaller til. Møtet avholdes innen *15. desember året før valgåret*. Det velges et medlem og et varamedlem fra hvert prosti. Det bør tilstrebnes ungdomsrepresentasjon og at begge kjønn er representert. Medlemmer av bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen. Komiteen velger selv sin leder. Bispedømmerådet informerer valgrådet, prostene og kirkevergene om dette senest *1. november året før valgåret*.

(2) Der tungtveiende grunner tilsier at det ikke er mulig å gjennomføre valgmøte, kan valgrådet gi dispensasjon. I slike tilfeller skal følgende prosedyre følges:

- a. Kirkevergen ved prostesetet sammenkaller en representant fra hver yrkesgruppe til et møte hvor det oppstilles en eller flere kandidater til nominasjonskomiteen. Representantene utpekes etter forslag fra de tillitsvalgte for yrkesgruppene. En bør forsøke å få med representanter for ulike sokn i prostiet.
- b. *Forslaget/forslagene* sendes ut på avstemning blant de stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i prostiet. Avstemningen finner sted på e-post innen fristen for avholdelse av valgmøte.

(3) Bispedømmerådet skal i god tid, senest *1. november året før valgåret*, sende en oppfordring til de leke kirkelig tilsatte i bispedømmet om innen *15. januar* å fremme forslag til lek kirkelig tilsatt medlem av bispedømmerådet. Oslo bispedømmeråd skal sende en oppfordring til de leke kirkelig tilsatte i Døvekirken om å fremme forslag til lek kirkelig tilsatt medlem. De som foreslås skal forespørres om de er villige til å la seg nominere. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer dessuten fremme forslag om én kandidat hver.

(4) Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den

setter opp en foreløpig kandidatliste på fem kandidater. *Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved vanlig flertallsvotering.* Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og alder. Begge kjønn skal være representert. Nominasjonskomiteen skal dessuten ta med kandidater fra forskjellige distrikter og tjenestekategorier og sørge for at listen om mulig inneholder minst én kandidat under 30 år. Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare kan oppføres på kandidatlisten. Medlemmer av nominasjonskomiteen kan *ikke* settes opp på kandidatlisten. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på kandidatlisten.

(5) Nominasjonskomiteen utarbeider i forståelse med valgrådet en egen oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på kandidatlisten, jf. fjerde ledd, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for de som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. *Valgrådets spørsmål til de leke kandidatene bør benyttes, jf. § 2-6 sjuende ledd.*

(6) Nominasjonskomiteen sender kandidatlisten med de fem kandidatene til valgrådet innen 1. mars, sammen med en liste over øvrige opplysninger om kandidatene. Kandidatlisten *kunngjøres uten opphold, slik som foreskrevet i § 2-6 ellefte ledd.* Etter at nominasjonskomiteens foreløpige kandidatliste er *kunngjort*, gis det to måneders frist med anledning til å fremme supplerende kandidater. Forslagene sendes valgrådet.

(7) *Stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i bispedømmet, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to prostier,* kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsperson for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

(8) Forslag til kandidater ved supplerende nominasjon skal føres opp på den endelige kandidatlisten så sant de er kommet inn innen fristens utløp og vilkårene i forrige ledd er oppfylt.

(9) Valgrådet setter opp den endelige kandidatlisten innen 8. juni og sørger for at *denne listen blir kunngjort sammen med kandidatlisten(e) for de andre leke samt kandidatlisten for geistlig representant.* Videre sørger valgrådet for at kandidatlisten/stemmeseddelen blir mangfoldiggjort og sendt samtlige stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i bispedømmet, herunder for Oslo bispedømmes del leke kirkelig tilsatte i Døvekirken, innen 15. juni sammen med en egen presentasjon av kandidatene, jf. femte ledd, og med angivelse av frist for innsending av stemmesedler, jf. *ellefte ledd.*

(10) Som stemmeseddel skal *den tilsendte stemmeseddel benyttes.* Valget finner sted som *flertallsvalg.* *Velgeren avgir stemme ved å skrive navn på inntil to valgbare personer. Det er ikke anledning til å føre opp andre navn enn de nominerte.*

(11) Stemmeseddelen legges i *nøytral* stemmeseddelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i *nøytral* omslagskonvolutt direkte til valgrådet innen *valgdagen for direkte valg av leke representanter.* Stemmesedler fra leke kirkelig tilsatte i en menighet kan legges sammen i *en nøytral* omslagskonvolutt. Det skal i følgeskrivet fremgå hvem som har stemt.

(12) Valgrådet foretar prøving og opptelling av stemmene. En stemmeseddel skal også godkjennes dersom den inneholder *færre navn enn to.* *Dersom den inneholder flere navn enn to, skal de siste navn på listen anses som uskrevne.* *Den kandidat som får flest stemmer, blir medlem av bispedømmerådet og Kirkemøtet, og den påfølgende blir*

varamedlem. I tilfelle av stemmelikhet avgjøres utfallet ved loddtrekning.

§ 6-2. Om stemmerett og valgbarhet

(1) Med ”lek kirkelig tilsatt” menes i disse regler enhver person som er tilsatt av kirkelig fellesråd, menighetsråd eller bispedømmeråd i en lek kirkelig stilling på minst 15 timer i uken. Lek kirkelig tilsatt i Døvekirken er valgbar og har forslags- og stemmerett på lek kirkelig tilsatt til Oslo bispedømmeråd. Daglig leder av bispedømmerådet og andre leke kirkelig tilsatte ved bispedømmekontoret er ikke valgbar, men har forslags- og stemmerett. Lek tilsatt ved de sentralkirkelige råd er ikke valgbar, og har ikke forslags- og stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt.

(2) Ved permisjon *med varighet* under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være den som vikarierer i stillingen som deltar i *valget* av nominasjonskomité, jf. § 6-1 første ledd, og som har forslags- og stemmerett, jf. §§ 6-1 tredje og tiende ledd, dersom vedkommende for øvrig oppfyller kravene.

(3) *Stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet utøves i det bispedømmet der den stemmeberettigede er tilsatt.*

(4) Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett eller er valgbar.

Kapittel 7. Felles bestemmelser

§ 7-1. Forskjellige felles bestemmelser

(1) Bispedømmerådet sørger for *utsendelse av stemmesedler* til de stemmeberettigede ved indirekte valg av leke medlemmer, valg av representanter for samisk kirkeliv og døvemenighetene og valg av prest og lek kirkelig tilsatt.

(2) Valgrådet meddeler utfallet av stemmegivningen til bispedømmerådet, som fører resultatet inn i bispedømmerådets møtebok og *kunngjør* valgresultatet omgående, *slik som foreskrevet i § 2-6 ellefte ledd*. Frist for innberetning av *valgresultatet fra indirekte omgang ved valg av leke representanter er én uke etter frist for innlevering av stemmer*. *Frist for innberetning av resultatet fra alle de øvrige valg er ti kalenderdager etter den offisielle valgdagen*.

(3) Bispedømmerådet sender uten opphold melding om valget til dem som er valgt og utskrift av møteboken til Kirkerådet.

(4) Stemmesedlene skal oppbevares på et trygt sted under sikker forvaring til valgperioden er utløpet.

(5) For uttreden av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjelder reglene i kirkeloven § 7 tilsvarende.

(6) Klager i anledning av valget og forberedelsen av det samt over valgoppgjøret, kan *inngis av biskopen og enhver som er stemmeberettiget ved valget*. *Klage i anledning valget* må være fremmet for valgrådet innen sju dager etter valgets/valgomgangens avslutning. Klage over valgoppgjøret må være fremmet for valgrådet innen sju dager etter at valgresultatet offentliggjøres. Klager sendes Kirkerådet som kan påby nytt valgoppgjør eller omvalg.

(7) Blir en plass i bispedømmerådet og Kirkemøtet ubesatt etter at varamedlemmene i vedkommende kategori i tilfelle er rykket opp, skal lederen i bispedømmerådet underrette Kirkerådet, som i så fall kan påby nytt valgoppgjør.

(8) Dersom det i valgperioden trer endelig ut av bispedømmerådet og Kirkemøtet så mange medlemmer og varamedlemmer at bispedømmerådet ikke kan bli vedtaksført og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan Kirkerådet samtykke i at det holdes utfyllingsvalg etter nærmere bestemmelser som Kirkerådet *fastsetter*. *Tilsvarende gjelder dersom en valgliste ikke har nok personer til å fylle sine mandater*.

(9) *Det nyvalgte bispedømmerådet trer i funksjon 1. januar året etter valgåret*.

Valgperioden strekker seg til og med 31. desember i valgperiodens siste år.

§ 7-2. Ikrafttredelse og utfyllende bestemmelser

(1) *Reglene trer i kraft fra 8. april 2014. Fra samme tid oppheves forskrift 15. november 1996 nr. 1451 om regler for valg av bispedømmeråd.*

(2) Kirkemøtet gir Kirkerådet myndighet til å foreta mindre endringer i valgreglene og til å gi utfyllende bestemmelser om reglene, herunder bestemmelser om formene for nominasjonskomiteens arbeid, om manntall og utlegging av manntall, om utsendelse av valgkort og om valg av sørsamisk representant.

3. Kirkemøtet fastsetter at neste kirkevalg skal være samtidig med kommunestyre- og fylkestingsvalget 2015.

4. Spørsmål med konsekvenser for framtidige kirkevalg må tas opp i arbeidet med ny kirkeordning. Blant annet må det avklares om ordinerte som ikke er i fast, offentlig prestestilling skal inngå blant leke representanter eller sammen med andre ordinerte. Også lek kirkelig tilsattes framtidige representasjon må drøftes.

Enstemmig vedtatt
116 stemmeberettigede.